

imago

RUIMTE MAKEN

UNIVERSITEIT
GENT

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

ILVO

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

imago
RUIJTE MAKEN

IMAGO biedt een toolbox vol inspiratie om in je gebied aan de slag te gaan. Zo maak je letterlijk en figuurlijk (open) ruimte in je gebied. De vijf tools versterken elk op een andere manier gebiedsgerichte processen.

www.imagotoolbox.be

imago
RUIMTE MAKEN

- Toolbox voor gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling
- “Mix & match” op maat van je gebied en je project
- Voor u!
- ! Geen zaligmakende oplossing

VERKEN OM TE BEGRIJPEN

SPEEL OM TE VERBEELDEN

EVALUEER OM VOORUIT TE GAAN

imago
RUIMTE MAKEN

DEBATTEER OM BETER TE BESTUREN

COMBINEER OM TE REALISEREN

VERKEN

DEBATTEER

SPEEL

COMBINEER

EVALUEER

IMAGO biedt een toolbox vol inspiratie om in je gebied aan de slag te gaan. Zo maak je letterlijk en figuurlijk (open) ruimte in je gebied. De vijf tools versterken elk op een andere manier gebiedsgerichte processen.

De tools zijn bruikbaar voor verschillende doelstellingen en inzetbaar in gebiedsgerichte processen. Op basis van je eigen doelstelling of behoefte kan je zelf aan de slag gaan met de IMAGO-toolbox. De vijf tools zullen waarschijnlijk niet voor alle processen allemaal toepasbaar zijn. Je kiest zelf één of meerdere tools uit die voor jouw gebied relevant zijn en aansluiten bij jouw doelstellingen. Een handleiding voor elke tool helpt je hierbij op weg.

VERKEN

OM TE BEGRIJPEN

DEBATTEER

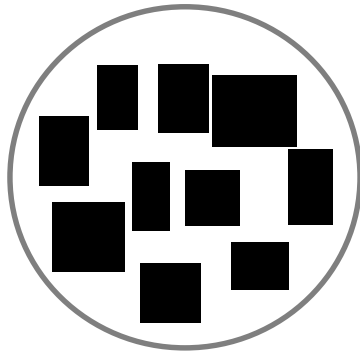
SPEEL

COMBINEER

EVALUEER

ACTORANALYSE | PROJECTINVENTARIS | LUCHTFOTO | KAARTENREEKS | VOORBEELDEN & INSPIRATIE

- Systematische verkenning van gebied
- Combinatie desktop verkenning en actieve verkenning op het terrein

Actoranalyse

Doelstellingen in de open ruimte realiseren vergt een goede kennis over de actoren in het gebied, hun doelstellingen en mogelijke hulpbronnen waarover ze beschikken

1. Kennisverzameling
2. Interpretatie van de kennis
  - Positie
  - Middelen
  - Relaties
3. Van actor- naar netwerkperspectief

Projectinventaris

ILVO

1. Landinrichting Schelde & Rupel
2. Fortengordel
3. Provinciale RUP's bedrijventerreinen
4. Afbakening kleinstedelijk gebied
5. Provinciale RUP's kleinstedelijke gebieden
6. Provinciale RUP's open ruimte
7. Glastuinbouwvisie
8. Gewestelijk RUP bedrijventerrein
9. Sigmaplangebied
10. PAS
11. Gewestelijk RUP Open ruimte
12. Pure Hubs – Mechels Natuurlijk
13. Burende Boeren
14. Schelde Landschapspark
15. Scheldehelden
16. Schelde Sterk Merk
17. Beeldkwaliteitsplan Nijlen
18. Proef Heist

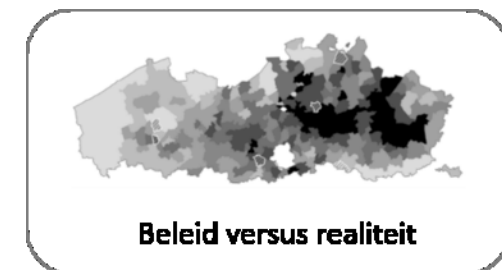
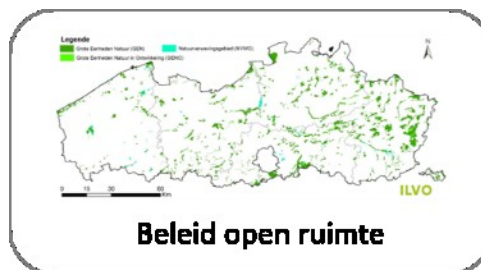
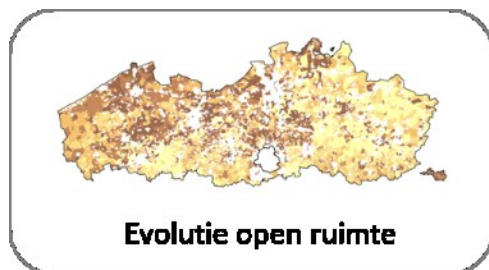
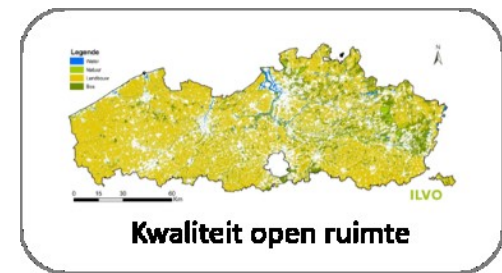
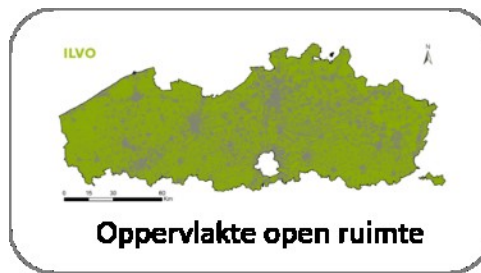

Gesprek rond luchtfoto

Kaartenreeksen

Met behulp van kaarten, cijfers en beelden informatie over een gebied visualiseren en zo gesprekken met actoren voeden

VERKEN

DEBATTEER

SPEEL

OM TE VERBEELDEN

COMBINEER

EVALUEER

SENSIBILISERING | TOEKOMSTVISIE | VOORBEELDEN

Visionary: op een interactieve manier de kansen en bedreigingen (voor de open ruimte) in een streek bespreken

algemene versie: sensibiliseren

op maat: toekomstvisie

Visionary – algemene versie

WORKSHOP

**RUIMTE VOOR BELEVING EN
RECREATIE**

RUIMTE VOOR VOEDSEL

SAMENWERKEN VOOR RUIMTE

BUDGET VOOR RUIMTE

**RUIMTE VOOR NATUURLIJKE
PROCESSEN**

KANSKAART

**RUIMTE VOOR DUURZAME
ENERGIE**

RUIMTE VOOR ONDERNEMEN

**RUIMTE VOOR (EEN GROEIENDE)
BEVOLKING**

imago

RUIMTE MAKEN

1 ALGEMENE VERSIE

SPEEL OM TE
VERBEELDEN

www.imagotoolbox.be

4 | RICHTLIJNEN VOOR HET SPELMOMENT

Een Visionary spelmoment duurt gemiddeld twee uur en bestaat uit de volgende stappen:

1

VOORSTELLING VISIONARY

Toelichting over Visionary en de spel-doelstellingen: gedurende een tiental minuten wordt de reden waarom de aanwezige groep werd uitgenodigd verduidelijkt. De gespreksleider communiceert bij de start van het spel duidelijk over de doelstellingen en mogelijkheden van het spel, zodat iedereen goed weet waarom het spel wordt gespeeld en wat er met hun discussies en bijdrages gebeurt. Op die manier vermijdt je dat er valse illusies worden gecreëerd. Daarnaast worden het spelverloop en de spelregels zorgvuldig uitgelegd.

2

SPELEN VISIONARY

Om het spel zelf te spelen wordt op ongeveer anderhalf uur gerekend. Er wordt 5 minuten voorzien om individueel na te denken over de startvraag. Vervolgens kunnen gemiddeld 10 vragen bediscussieerd worden. Eén discussieronde duurt maximum 8 minuten. Tot slot wordt 5 minuten individueel nagedacht over de eindvraag, waarna deze nog kort in groep wordt besproken.

3

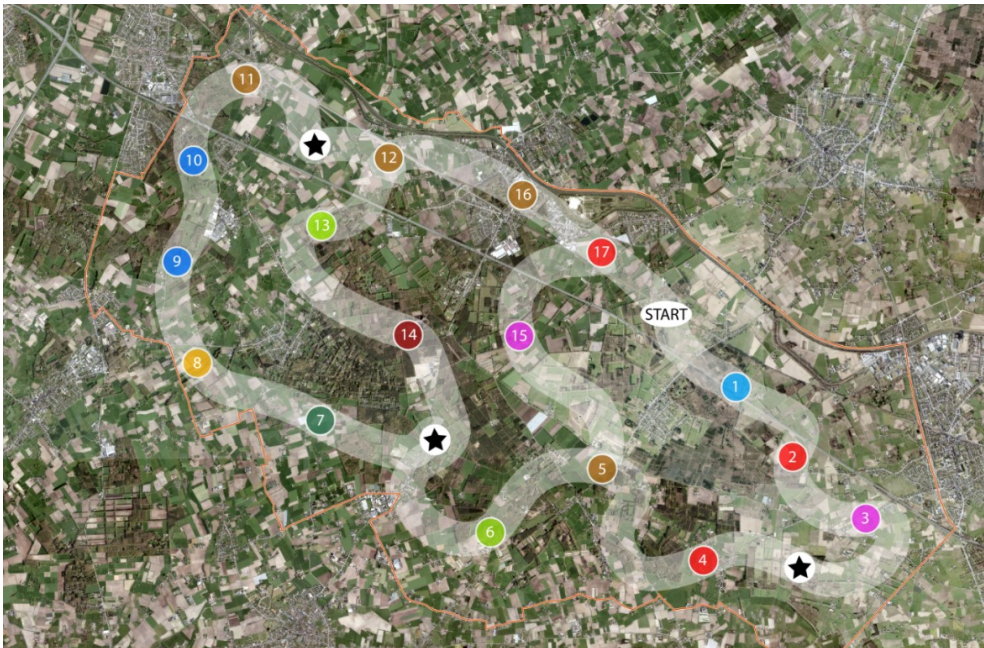
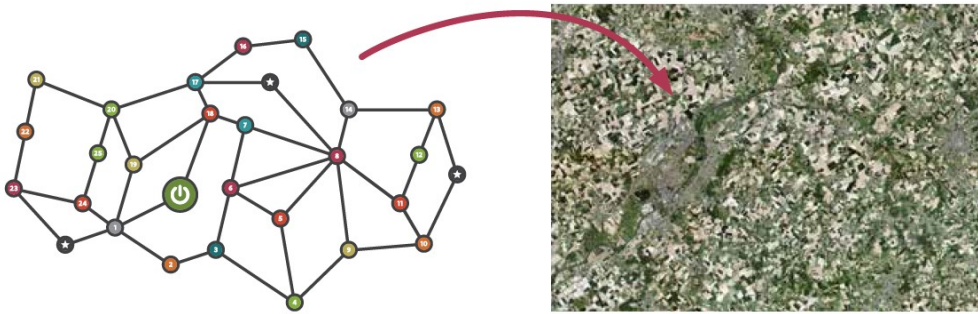
EVALUATIE VISIONARY

Na het spelen van het spel bespreken de deelnemers en de moderator samen (met alle tafels) het spel en de verkregen inzichten.

Gedurende een tiental minuten geven de deelnemers hun ervaring met het spel weer. Ook de gespreksleider deelt de geobserveerde standpunten.

Visionary op maat van je gebied

SPEEL OM TE
VERBEEDEN

6 | VERWERKING

Eén of meerdere spelmomenten kunnen veel ideeën en voorstellen voor ontwikkelingsrichtingen voor je gebied opleveren. Deze informatie verwerken tot bouwblokken voor de toekomstvisie kan in verschillende stappen:

1

GEDETAILEERDE VERWERKING

In een eerste stap verzamel je alle informatie uit de discussies en verwerk je deze in een schema. Bij elke vraag ga je na welke knelpunten/conflicten en mogelijkheden/initiatieven werden benoemd tijdens de discussies en zet je deze in onderstaand schema. Als je dit voor alle vragen en spelmomenten hebt gedaan, is dit schema een duidelijk en uitgebreid overzicht over wat er per vraag bediscussieerd werd.

BIJLAGE 4

2

SYNTHESE BOUWBLOKKEN

Op basis van de gedetailleerde verwerking maak je vervolgens een synthese. Schema's in bijlage 5 kunnen een hulpmiddel zijn.

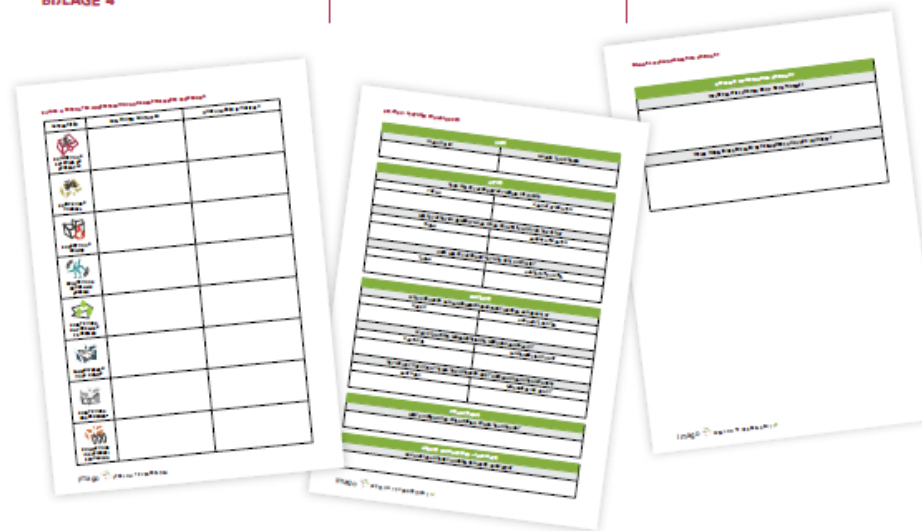
BIJLAGE 5

3

EVALUATIE GEBRUIK VISIONARY

Verzamel tot slot ook de reacties van de deelnemers op de methodiek, alsook de mogelijkheden die zij aangaven voor een eventueel vervolgtraject.

BIJLAGE 6

VERKEN

DEBATTEER

SPEEL

COMBINEER

EVALUEER

OM VOORUIT TE GAAN

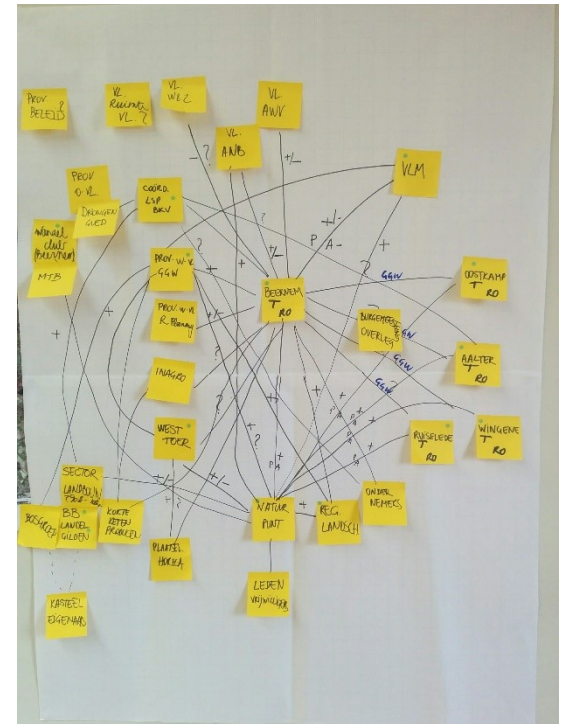
EVALUATIE LOPEND INITIATIEF | META-EVALUATIE

- Evaluatie lopend initiatief/project
- Systematische en gezamenlijke evaluatie

Evaluatie lopend initiatief

Ambities? Netwerk?

Wat verbeteren aan het netwerk?

EVALUEER OM VOORUIT
TE GAAN

www.imagotoolbox.be

2 | ÉÉN SESSIE MET DRIE RONDES ALS IDEEAAL FORMAAT

De tool bestaat uit één sessie van drie tot vier uren. Dat is het ideale formaat dat voldoende tijd biedt voor discussie en de ruimte biedt om naar een resultaat toe te werken. Naargelang het aantal stakeholders kan de sessie wat meer of wat minder tijd vergen. Als zou blijken in de discussies dat de te beantwoorden vragen niet allemaal voldoende in één sessie kunnen behandeld worden, kan ook een tweede sessie georganiseerd worden.

- Ronde 1:** actoren en hun ambities
- Ronde 2:** actoren in het netwerk
- Ronde 3:** actiegerichte vooruitblik:
wat verbeteren aan het netwerk?

2.1 RONDE 1: ACTOREN EN HUN AMBITIES

Na een korte voorstelling van het opzet en de deelnemers, start de sessie inhoudelijk met een eerste ronde waarin de actoren en hun ambities centraal staan. Het doel van deze ronde is dat actoren hun ambities in/met betrekking tot het gebied expliciet uitspreken en dat andere actoren dit ook rechtstreeks horen. Via deze weg kunnen actoren immers elkaars ambities rechtstreeks leren kennen en begrijpen. Zo kunnen bepaalde clichés of vooronderstellingen overstegen worden en kunnen die ambities ook rechtstreeks bevestigd worden. Het eerste doel van deze ronde is dus het identificeren van ieders ambities en zo ook het begrip voor elkaars ambities in het gebied te versterken. Het tweede doel van deze ronde gaat echter al verder in hoeverre zijn die ambities gelijklopend of tegengesteld en zijn ze

op dezelfde schaal of delen van het gebied gericht?

Praktisch trekken we voor deze ronde, naargelang het aantal aanwezige actoren, 45 tot 60 minuten uit. Met een tafel met pakweg 8-10 actoren kunnen 45 minuten volstaan voor deze fase. Als de groep groter is, is iets meer tijd incalculeren in het programma aangewezen. In deze ronde zijn er twee stappen:

2.1.1 Identificatie ambities

Individueel voorbereiden:

Elke actor noteert individueel voor zichzelf zijn of haar belangrijkste ambities voor het gebied (vijf tot tien minuten). Elke ambitie wordt op een post-it genoteerd, zodat het plenair bespreken gemakkelijker wordt.

Twee vragen gidsen die voorbereiding:

1. Wat zijn uw ambities als actor in het gebied?
2. Waar in het gebied situeren zich uw ambities precies?

Elke actor krijgt hiervoor enkele post-its en een pen ter beschikking, alsook een kaart waarop getekend kan worden om aan te duiden waar/ op welke delen van het gebied deze doelstellingen betrekking hebben. We gebruiken hiervoor een kaart van het projectgebied waarop de gemeentegrenzen en -namen te lezen staan (op A3- of A4-formaat, naargelang omvang van het projectgebied). De precieze afbakening van het gebied of regio waarop het initiatief betrekking heeft voor het netwerk als geheel betekent

VERKEN

DEBATTEER

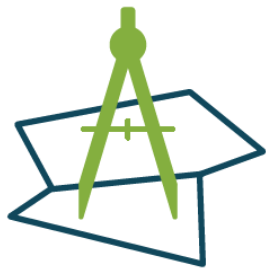
OM BETER TE BESTUREN

SPEEL

COMBINEER

EVALUEER

- Debat openen over open ruimte met ambtenaren en politici van gemeentebesturen
- Focus op bestuurskracht van gemeenten in hun beleidsmatige omgang met open ruimte

Meetinstrument

- VRAAG 1 |** De eigen visie op en inschatting van de spanning tussen opdrachten en capaciteiten.
- VRAAG 2 |** De kwaliteit van de interne organisatie, waardoor de beschikbare middelen efficiënt en goed onderling gecoördineerd worden ingezet.
- VRAAG 3 |** De manier waarop de beschikbare capaciteit intern wordt aangewend en de keuzes die daarbij worden gemaakt.
- VRAAG 4 |** De performantie van de instrumenten waarover de gemeente zelf kan beschikken.
- VRAAG 5 |** De effecten van het gevoerde beleid.
- VRAAG 6 |** De externe gedragenheid van het beleid.
- VRAAG 7 |** De impact van externe factoren op het eigen beleid: welke beleidsruimte heeft de gemeente?

WORKSHOP

- 1 Een verkennende sessie
- 2 Een sessie die vooral gericht is op de onderlinge uitwisseling over het eigen open ruimte beleid per gemeente en over de organisatie die daarmee bezig is
- 3 Een sessie die vooral aftast welke mogelijkheden er zijn om tot versterking van dat beleid te komen, eventueel in samenwerking tussen gemeenten

DEBATTEER OM BETER
TE BESTUREN

5 | SESSIE 3:

HOE BESTUURSKRACHT VERSTERKEN?

Bij aanvang van de derde sessie tonen we de samenvattende tabellen en de algemene bevindingen die we hierboven reeds hebben weergegeven. Dat dient enerzijds als geheugensteun voor wat reeds is gezegd, waarbij we er ook realistisch rekening mee houden dat eventueel nieuwe mensen aansluiten die de vorige discussie niet hebben meegemaakt. Op die manier zijn ze snel mee.

We vragen vervolgens elke gemeente om de eigen tabellen A en B te overlopen en aan te geven op welke vormen van acties zij eventueel zouden willen inzetten. In de achtergrondtekst kunt u nalezen wat dit allemaal heeft opgeleverd in onze testcases; dat kan u als moderator of als deelnemer inspireren om uw eigen praktijk te evalueren of gerichte vragen te stellen aan de deelnemende gemeenten.

We vragen elke gemeente om de eigen tabellen A en B te overlopen en aan te geven op welke vormen van acties zij willen inzetten.

VERKEN

DEBATTEER

SPEEL

COMBINEER

EVALUEER

OM TE REALISEREN

Instrumentenatlas: overzicht van het huidige open ruimte instrumentarium in Vlaanderen

<http://www.imagotoolbox.be/instrumenten/>

Selectie ongedaan maken

99 resultaten gevonden
Pagina 1 van 1

✓ BEVOEGDE INSTANTIE

✓ TYPE INSTRUMENT

✓ THEMA

✓ STADIUM PROCES

(nieuwe) Natuurbeheerplan

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werkt aan de integratie van het bos- en natuurdecreet. Binnen deze nieuwe regelgeving worden het bosbeheerplan, het beheerplan voor natuurreservaten en het Harmonisch park- en groenbeheerplan op termijn gebundeld in één soort instrument: het natuurbeheerplan. Het natuurbeheerplan wordt opgesteld voor verschillende terreintypes (bos, open ecotopen, park,

WORKSHOP

Het agrobiocentrum Ekokwadraat (ABC Eco²) is een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) die land- en tuinbouwers ondersteunt om gebiedsgericht samen te werken rond agrarisch landschaps-, natuur-, bodem- en/of waterbeheer.

Afgebakende oeverzone

Het decreet Integraal Waterbeleid voorziet langs elk oppervlaktewaterlichaam, behalve bij de waterwegen, een oeverzone.

VERHALEN UIT DE OPEN RUIMTE

imago
RUIMTE MAKEN

Dank u wel

imago
RUIJTE MAKEN

lies.messely@ilvo.vlaanderen.be
els.belmans@ilvo.vlaanderen.be
eva.kerselaers@ilvo.vlaanderen.be
joris.voets@ugent.be
filip.derynck@ugent.be

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

ILVO
Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek